

**8D01503 – Информатика педагогін даярлау білім беру бағдарламасы
бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін орындалған
Бедебаева Майра Ерсұлтановнаның «Аралас оқыту технологиясы
негізінде мектеп информатикасын ағылшын тілінде оқыту әдістемесі»
тақырыбындағы диссертациясына ғылыми кеңесші педагогика
ғылымдарының докторы, доцент Р.И. Кадирбаеваның
ПІКІРІ**

Бүгінгі күні сыни ойлау қабілеті, мәдениетаралық коммуникация мен түсіністік, шығармашылық, цифрлық сауаттылық және т.б. жаһандық құзыреттіліктерді қалыптастыру өзекті. Бұл құзыреттіліктерді қалыптастыру үшін оқу бағдарламаларында пәнаралық байланыстарға негізделген тәсілдер, цифрлық технологиялар мен интербелсенді әдістер арқылы тілдік және мәдени білім беру, тәжірибеге бағытталған жобалар, бірлескен жұмыс және құндылықтарға негізделген оқыту әдістері кеңінен қолданылады. Осыған орай, оқу бағдарламаларының жаһандық құзыреттіліктерге бағытталуы – білім беру мазмұнын қазіргі заман талаптарына бейімдеудің негізгі жолдарының бірі болып табылады.

Аталған мәселенің аясында орындалған Бедебаева Майра Ерсұлтанқызының диссертациялық зерттеуі мектептегі информатика пәнін оқытуда білім алушылардың жаһандық құзыреттіліктерін қалыптастыруға бағытталған инновациялық технологияларды тиімді пайдалануға арналған. Зерттеуде еліміздің үштілділік саясатын қолдау мақсатында информатика пәнін ағылшын тілінде оқытуда CLIL және аралас оқыту технологияларын интеграциялауға басымдық беріледі.

Зерттеу жұмысының мазмұнында информатика пәнін тілдік біліммен ұштастыра оқыту, дәстүрлі және цифрлық құралдарды үйлестіру арқылы аралас оқыту технологиясын енгізу, инновациялық педагогикалық тәсілдер арқылы білім сапасын арттыру және цифрлық дәуірге бейімделген білім беру мазмұнын жетілдіру мәселелері кешенді түрде қарастырылған. Бұл ретте, білім беру жүйесінің цифрлық трансформация кезеңінде информатика пәнін оқытуда білім алушылардың тілдік құзыреттіліктерін дамыту қажеттілігі мен дәстүрлі оқыту әдістерінің бұл талаптарға толық жауап бере алмауы арасындағы қайшылықтар анық көрсетілген. Сонымен қатар, жаһандық құзыреттіліктерді дамытуға бағытталған оқыту мазмұнының, құралдарының шектеулілігі мен білім алушылардың болашақта бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету қажеттілігі арасындағы қарама-қайшылықтар зерттеу тақырыбының өзектілігін айқындайды.

Бұл зерттеуде негізгі назар аралас оқыту технологиясын қолданудың теориялық және әдістемелік аспектілеріне аударылған. Аталған бағыт шетелдік және ресейлік зерттеулерде белсенді қарастырылып келеді. Мысалы, Ю.И. Капустиннің күндізгі және қашықтықтан оқытуды тиімді үйлестірудің педагогикалық және ұйымдастырушылық шарттарын зерттеуі, М.С. Орлованың программалауды аралас форматта оқыту арқылы кәсіби-

коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру мәселесіне арналған еңбегі, М.Н. Мохованың қосымша педагогикалық білім беру жүйесінде белсенді әдістерді қолдануы, сондай-ақ В.А. Фандейдің шетел тілін аралас оқыту формасының теориялық-прагматикалық негіздерін талдауы – осы саладағы іргелі зерттеулер қатарында.

Алайда, Ресейде аралас оқыту технологиясына арналған диссертациялық жұмыстар біршама бар болғанымен, Қазақстанда бұл бағытта кешенді түрде орындалған зерттеулер саны кемде-кем. Дегенмен, ғылыми мақалалар саны жылдан-жылға артып келеді. Осы тұрғыдан алғанда, диссертанттың зерттеуі елімізде аралас оқыту технологиясын мектеп информатика курсына қолдануға арналған алғашқы отандық диссертациялық жұмыстардың бірі ретінде ерекшеленеді. Бұл докторанттың ауқымды, пәнаралық, әрі заманауи білім беру процестеріне сай келетін өзекті ғылыми мәселені тандағанын көрсетеді.

Диссертациялық жұмыста ғылыми әдебиеттерге жасалған талдау негізінде цифрлық трансформация жағдайында информатиканы оқытудың өзекті мәселелері, аралас оқытудың алғышарттары, негізгі модельдері мен әдіснамалық принциптері, сондай-ақ пәндік білім мен тілдік дағдыларды кіріктіре оқытудың маңыздылығы жан-жақты қарастырылып, зерттеу міндеттеріне сәйкес нәтижелер көрсетілген. Мектеп информатика курсына ағылшын тілінде оқытуда CLIL тәсілін қолданудың ерекшеліктері нақты айқындалып, пәндік мазмұн мен тілдік құзыреттілікті үйлестірудің тиімді жолдары ұсынылған. Бұған қоса, информатика пәнінің «Алгоритмдеу және программалау» бөлімін аралас оқыту форматында ағылшын тілінде жүргізуге арналған әдістеме жасақталған.

Зерттеудің теориялық маңыздылығы – цифрлық трансформация жағдайында мектептегі информатика курсына тілдік деңгейі әртүрлі білім алушылар үшін аралас оқытудың қажеттілігін ғылыми тұрғыдан негіздеу, пәндік және тілдік білімді кіріктіре оқытудың мүмкіндіктерін зерделеу, CLIL технологиясын қолданудың әдістемелік аспектілерін жүйелеу және нақты әдістемелік шешімдерді ұсынумен сипатталады. Ал зерттеудің практикалық маңыздылығы – информатиканы ағылшын тілінде оқытуға арналған теориялық материалдар мен тапсырмалар жүйесінің құрылуынан, пән мен тілді кіріктіре оқытудың әдіс-тәсілдерінің нақтылануынан, сондай-ақ «Информатиканы оқытуда CLIL технологиясын қолдану» атты оқу-әдістемелік құрал мен оның ақпараттық-білім беру ортасының әзірленіп, оқу үдерісіне енгізілуінен көрінеді. Аталған нәтижелер білім беру тәжірибесіне нақты үлес қосып, пән мұғалімдері мен әдіскерлерге практикалық құрал ретінде қызмет ете алады.

Зерттеу тақырыбының аясында диссертациялық жұмыстың негізгі нәтижелері мен қорытындылары отандық және шетелдік ғылыми басылымдарда барлығы 11 ғылыми мақала түрінде жарық көрді. Оның ішінде 2 мақала Скопус мәліметтер базасындағы процентилі 35-тен жоғары рецензияланатын журналда, 4 мақала ҚР ҒЖБМ Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған ғылыми басылымдар

тізбесіне енетін журналдарда, 5 мақала халықаралық ғылыми-практикалық конференциялар материалдары жинақтарында.

Диссертация Өзбекәлі Жәнібеков атындағы Оңтүстік Қазақстан педагогикалық университетінің «Информатика» кафедрасында орындалып, талқылану нәтижесінде қорғауға ұсынылды.

Зерттеу жүргізу барысында докторант өзінің теориялық білімін тәжірибеде тиімді қолдана алатын, ғылыми пайымдауы қалыптасқан, ізденімпаз әрі жауапкершілігі жоғары зерттеуші екенін дәлелдеді. Бұл оның 2023–2025 жылдарға арналған «Жас ғалым» гранттық бағдарламасы аясында АР19175370 «Орта мектепте информатиканы аралас оқытуды жүзеге асыру үшін геймификация элементтері бар ақпараттық-білім ортасын әзірлеу» атты жобамен постдокторант ретінде зерттеулерін жалғастырып отырғанынан айқын көрінеді.

Қорытындылай келе, Бедебаева Майра Ерсұлтановнаның қорғауға ұсынылып отырған диссертациялық жұмысы толығымен аяқталған зерттеу жұмысы болып табылады, ғылыми-практикалық қолдану маңызы жоғары және ҚР ҒЖБМ Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитетінің «Ғылыми дәрежелер беру тәртібі туралы Ережесі» талаптарына сәйкес келеді.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде докторант Бедебаева Майра Ерсұлтановнаны 8D01503 - Информатика педагогін даярлау білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін диссертациялық кеңесте қорғауға жіберуге болады деп санаймын.

Ғылыми кеңесші,
Өзбекәлі Жәнібеков атындағы
Оңтүстік Қазақстан педагогикалық
университетінің доценті, педагогика
ғылымдарының докторы, доценті

Кадирбаева Р.И.

